



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1792/2021
18.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милица Стевановић, адвокат из ..., против тужене ББ из села ... код ..., чији је пуномоћник Станоје Пантелић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 9388/18 од 07.02.2019. године, у седници већа одржаној дана 18.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 9388/18 од 07.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 3991/18 од 05.07.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и утврђено да предмет заоставштине пок. ВВ, бивше из ... чини $\frac{1}{4}$ идеалних делова породичне куће у Београду, улица ... број .., изграђена на кп. бр. .. ЗКУЛ ... са правом коришћења $\frac{1}{4}$ те парцеле и $\frac{1}{2}$ куће изграђена на кп. бр. .. и .. уписане у ЗКУЛ .. КО ... и право коришћења $\frac{1}{2}$ тих парцела, што је тужена дужна да призна и трпи. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 342.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 9388/18 од 07.02.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена је пресуда Првог основног суда у Београду П 3991/18 од 05.07.2018. године у делу првог става изреке којим је утврђено да предмет заоставштине сада пок. ВВ, бивше из ... чини $\frac{1}{12}$ идеалних делова породичне куће у Београду у улици ... број .., изграђеној на кп. бр. .. ЗКУЛ .. КО ..., са правом коришћења $\frac{1}{12}$ те парцеле и $\frac{1}{2}$ идеалних делова куће изграђене на кп. бр. .. и .. уписане у ЗКУЛ .. КО ... и право коришћења $\frac{1}{2}$ тих парцела што је тужени дужан да призна и трпи, док је у преосталом делу тог става изреке наведена пресуда преиначена тако што је тужбени захтев одбијен преко досуђеног дела од $\frac{1}{12}$ до траженог удела од $\frac{1}{4}$ породичне куће у Београду, улица ... број .. на кп. бр. .. ЗКУЛ .. КО ... и права коришћења од $\frac{1}{12}$ до $\frac{1}{4}$ наведене парцеле. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка у другом ставу изреке наведене пресуде, тако што је обавезана тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 222.800,00 динара у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиле дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. тог Закона и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Првог општинског суда у Београду О 1275/2001 од 07.11.2001. године прекинут је поступак расправљања заоставштине пок. ВВ, а тужила је упућена на парницу да утврди да заоставштину њене мајке пок. ВВ чини право сувласништва у делу од $\frac{1}{2}$ на делу од $\frac{1}{4}$ непокретности, куће број .. саграђене на кп. .. и .. са одговарајућим правом коришћења кп. ..., .. и .., све уписано у ЗКУЛ .. КО Родитељи парничних странака сада пок. ВВ и ГГ закључили су брак ...1949. године и у том браку рођене су тужила 1954. године и тужена 1950. године. ВВ преминула је ...1993. године, а отац парничних странака ГГ преминуо је у току парнице ...2008. године.

Деда парничних странака ДД је поред њиховог оца ГГ, имао синове ЂЂ и ЕЕ и ћерку ЖЖ, а преминуо је 1965. године. Дедин отац звао се ЗЗ и поред сина ДД имао је и сина ИИ и једну ћерку.

У ЗКУЛ .. КО ... (зк. тело 1) уписане су парцела .. кућиште и двориште, .. двориште и .. њива, као и кућа број .. на кп. бр. .. и .. једна зграда на кп. .. (зк. тело ..). Као власници зк. тела .. уписани су ИИ са $\frac{1}{2}$ идеалног дела, ГГ са $\frac{1}{4}$ идеалног дела и ЈЈ са $\frac{1}{4}$ идеалног дела. На кућном плацу који представља некадашњу парцелу .. КО ... у улици ... постоје две куће, кућни број .. и кућни број .. . Обе куће изграђене су у току трајања брачне заједнице родитеља парничних странака. Кућа број .. у улици ... изграђена је 1955-1956. године на основу споразума свих одраслих чланова домаћинства да изграде кућу са три улаза са наменом да свако од градитеља користи свој део, сваки део површине од око 20м². Претходно је порушена стара кућа у својини ГГ оца, ДД. У изградњи куће учествовало је шест лица, и то родитељи парничних странака и отац сада пок. ГГ и његова супруга, као и брат ЂЂ са својом супругом. Кућа је после смрти ДД подељена на једнаке делове између оца странака и стрица по вертикали.

Заоставштина деде парничних странака сада пок. ДД расправљена је решењем Првог општинског суда у Београду О 617/72 од 24.10.1972. године, тако што је утврђено да његову заоставштину, поред осталог, чини власништво $\frac{1}{2}$ куће у ... на парцели .. са двориштем и три зграде, на којој су за наследнике оглашени синови ГГ и ЂЂ са по $\frac{1}{2}$ идеалног дела. Кућу редни број .. изградили су родитељи парничних странака касније, када су већ живели у одвојеном домаћинству, тако што су од стрица ИИ купили преостали део парцеле .. КО ..., тако што је уговором о продаји, као купац означен ГГ, 22.08.1963. године. Родитељи парничних странака су порушили собу и шталу купљену од ИИ и на тој парцели подигли објекат површине 41м². На основу

налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђен је радни допринос пок. ВВ у стицању у делу од $\frac{1}{2}$.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, налазећи да је допринос родитеља парничних странака пок. ГГ и пок. ВВ у стицању у брачној заједници подједнак.

Другостепени суд је након одржане расправе потврдио првостепену пресуду у делу првог става изреке којим је утврђено да предметна заоставштина сада пок. ВВ, бив. из ... чини $\frac{1}{12}$ идеалних делова породичне куће у Београду и даље како је већ речено. Своју одлуку другостепени суд је базирао на чињеницама да су родитељи парничних странака сада пок. ВВ и ГГ у току трајања брачне заједнице стекли изградњом део куће број .. површине око 20m^2 са посебним улазом, на основу споразума свих чланова тадашњег домаћинства да изграде кућу са наменом да свако од градитеља користи своје део (три дела површине сваке око 20m^2). После смрти ГГ оца, ДД, његов део подељен је на једнаке делове између оца странака и стрица, тако да кућа кућни број .. има два дела. Учешће родитеља парничних странака у стицању у току трајања заједнице живота у браку је подједнако, али се код утврђења доприноса сада пок. ВВ у стицању куће у улици ... број .. на кп. ..., површине 2,12 ари, мора имати у виду да парцела представља посебну имовину њеног супруга сада пок. ГГ и његовог брата по основу наслеђа. Како су изградњом земљиште и објекат постали економска целина, а тужила није предложила вештачење како би се утврдила вредност парцеле и куће, то је удео пок. ВВ утврђен по слободној оцени, а полазећи од површине $\frac{1}{2}$ парцеле (1.06 ари) и дела куће површине око 20 метара квадратних, закључено је да им је вредност подједнака, и због чега њен удео у стицању на кући у улици ... број .. на кп. бр. .. износи $\frac{1}{12}$ идеалног дела са правом коришћења парцеле у истом уделу. Поред ове куће, родитељи парничних странака су стекли парцелу и кућу у току 1963. године куповином по уговору који је закључен са ИИ, те су рушењем купљеног објекта и изградњом стекли кућу која носи кућни број .. у улици ... на кп. бр. .. и .. КО ... у подједнаким уделима са правом коришћења парцела у истом уделу.

По становишту Врховног касационог суда, другостепени суд је, супротно наводима ревизије, на правилно утврђено чињенично стање, правилном применом материјалног права из Породичног закона одлучио о тужбеном захтеву.

Према члану 195. Породичног закона, имовина коју су заједно са супружницима односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници, представља њихову заједничку имовину. Члановима породице у смислу става 1. овог члана сматрају се крвни, тазбински и адоптивни сродници супружника, односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе. На имовинске односе чланова породичне заједнице сходно се примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176. став 2 (уписивање у јавни регистар) и члана 180. став 2 (претпоставка о једнаким уделима). Следи закључак да код стицања у породичној заједници не важи претпоставка о једнаким уделима, која сходно одредби члана 180. став 2. Породичног закона важи за стицање у брачној заједници, када се претпоставља да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки. Према одредби члана 168. став 1. Породичног закона, имовина коју је супружник стекао пре склапања брака представља његову посебну имовину, а према ставу 2. имовина коју је супружник стекао у току трајања брака деобом заједничке имовине односно наслеђем, поклоном или другим

правним послом којим се прибављају искључиво права, представља његову посебну имовину.

Неосновано се ревизијом тужиље указује да је становиште другостепеног суда засновано на погрешној примени материјалног права. Код утврђивања удела у заједничкој имовини суд најпре утврђује укупну имовинску масу стечене имовине у заједници. Грађевински објекат који је изграђен у заједници може бити подигнут на земљишту које је посебна својина једног или више чланова заједнице, али не свих. У таквом случају неопходно је утврдити новчану вредност заједничке имовине и вредност плаца као посебне имовине. Процена вредности ствари је од посебног значаја за правилно доношење пресуде о утврђењу висине удела у заједничкој имовини. Пошто се од утврђене вредности заједнички стечене имовине издвоји део вредности посебне имовине, остаје део вредности заједничке имовине која је искључиво резултат рада брачних другова, односно свих чланова у широј породичној заједници. Ако је допринос чланова породичне заједнице или брачне заједнице био подједнак новчана вредност доприноса сваког члана се израчунава дељењем целе вредности бројем чланова.

Супротно наводима ревизије тужиље да је нејасно како је другостепени суд дошао до удела пок. ВВ у заједнички стеченој имовини од 1/12, другостепени суд је имао у виду утврђено чињенично стање да су родитељи парничних странака сада пок. ВВ и ГГ у току трајања брачне заједнице стекли изградњом део куће кућни број .. на кп. бр. .. КО ..., површине око 20м² са посебним улазом, на основу споразума свих чланова тадашњег домаћинства да изграде кућу са намером да свако од градитеља користи свој део (три дела површине по 20м²), а што дакле представља 1/3 целог објекта. Према налажењу другостепеног суда, од вредности заједнички стечене имовине (дела куће површине од око 20м²) требало је издвојити вредност посебне имовине, половине плаца коју је сада пок. ГГ наследио од свог оца ДД од 1,06 ари (цео плац има површину 2,12 ари), а која је у одсуству предложеног вештачења, по слободној оцени једнака вредности поменутог дела куће у површини од око 20м². Издвајањем посебне имовине пок. ГГ, дошло се до удела у заједничкој имовини само по основу радног доприноса у висини од 1/6 целог објекта, а код чињеничног утврђења да је радни допринос родитеља парничних странака у стицању заједничке имовине био подједнак, па када се има у виду да је тужбеним захтевом тражено утврђење права својине по основу стицања у односу на цео објекат, уследио је закључак о уделу пок. ВВ у заједнички стеченој имовини у делу од 1/12 целог објекта са парцелом, како је закључио другостепени суд, а у свему као правилно прихватио и Врховни касациони суд.

Без основа су наводи ревизије да је нетачно да је тужиља „тражила утврђење у односу на цео објекат“, јер је тужиља управо такав захтев поставила, па је следом реченог, без значаја изјашњење тужиље саслушане као странке, да је тражила утврђење права својине мајке на делу који је припао оцу, и због чега се не могу прихватити наводи ревизије да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП.

Врховни касациони суд је, оценивши да се ни осталим наводима у ревизији које је такође ценио, не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, те наводе посебно није образлагао.

На основу изнетих разлога, а сагласно овлашћењу из члана 414. став 1. ЗПП,
одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић